Lumea se confruntă în prezent cu cel mai nociv

Omenirea trebuie să facă față celor mai mari provocări de după cel de-al Doilea Război Mondial, confruntându-se cu criza datoriilor din Europa, care, deși s-a mai temperat, a pus sub semnul întrebării chiar existența euro, revoltele din nordul Africii și Orient, care au aruncat în aer lumea arabă, și cu cutremurul din Japonia, care este văzut drept cel mai costisitor dezastru natural din lume.

183 mld. $
este impactul economic al dezastrului ce a lovit Japonia, conform estimărilor băncii Credit Suisse.

54 reactoare nucleare
deține Japonia.

10.000
de morți este estimarea privind pierderile de vieți omenești.

6,18 %
sunt procentele cu care a scăzut indicele Nikkei 225, de referință pentru Bursa de la Takio.

ANDREEA LIVĂDARIU, ALEXANDRU MATEI

„În acest moment există în lume un amestec de circumstanțe cu totul neobișnuit după al Doilea Război Mondial. Această concomitență de procese este inedită, deoarece și putința țărilor industrializate este limitată. Este pentru prima dată când țări puternic industrializate sunt într-o situație de overstretch (depășite de problemele cu care se confruntă - n. red.), care nu este generată de un război“, spune profesorul de economie Daniel Dăianu.

Dacă criza cu care se confruntă Europa de aproape un an dă semne că și-a găsit într-o oarecare măsură rezolvarea după summit-ul de la finalul săptămânii trecute, situația explozivă din Orient și cutremurul din Japonia rămân în continuare probleme presante ale umanității. Dar, dacă privim modul în care a evoluat criza din zona euro, care a avut mai multe episoade (Grecia în primăvara lui 2010, Irlanda în iarnă și acum Portugalia), nici aceasta nu poate fi exclusă de tot din mixul nociv al problemelor.

Criza creditelor și situația din Orient au fost umbrite

„Uniunea Europeană trece printr-un test extraordinar de sever“, spune Daniel Dăianu pentru că sunt puse la îndoială chiar fundamentele pe care s-a creat uniunea monetară. Germania este pionul principal, deoarece „asigură un sfert din participația la facilitate (fondul de urgență n. red.), iar liderii politici germani trebuie să-și convingă electoratul că merită să fie solidari, în timp ce țările care beneficiază de asistență trebuie să facă tot ce le stă în putință pentru a arăta că merită ajutorul celorlalte state, adică să adopte măsuri de austeritate și să apeleze la solidaritate internă“, spune Dăianu.

Înainte de cutremurul de vineri, Orientul Mijlociu și Africa de Nord reprezentau butoiul cu pulbere al lumii, după ce doi conducători longevivi au fost îndepărtați de la putere, iar al treilea se ține cu dinții de putere și duce un adevărat război împotriva contestatarilor săi.

Acum lumea trebuie să își împartă resursele în două părți: stingerea conflictului libian și ajutorarea Japoniei să treacă peste cel mai mare dezastru natural cu care s-a confruntat în istoria sa. În aceste condiții, o parte din presiunea internațională care apăsa pe umerii liderului libian Muammar Gadhafi se estompează, el putând profita de împrejurări pentru a înăspri atacurile asupra rebelilor și a-și consolida puterea.

Pierderi economice majore

Cutremurul din Japonia va genera pierderi economice în valoare de 171-183 mld. dolari, acesta urmând să devină cel mai costisitor dezastru natural din istorie, estimează analiștii băncii elvețiene Credit Suisse.

Imapctul imediat asupra Japoniei este încă greu de cuantificat, însă relativ ușor de schițat. Principalul sector care are de suferit este cel al producției: cei mai mari producători auto și-au suspendat producția. Sony și-a închis șase fabrici în care erau fabricate componente electronice, principalele fabrici japoneze de bere Kirin, Ashai și Sapporo, a căror producție reprezintă 40% din cantitatea totală de bere, și-au întrerupt activitatea.

Reconstruirea țării după dezastru se va reflecta în creșterea Produsului Intern Brut, dar acest lucru nu înseamnă neapărat realitatea, deoarece PIB-ul nu reflectă distrugerea proprietăților, costurile generate de distrugerea mediului înconjurător sau pierderile umane – ci numai productia care crește pentru a înlocui ceea ce s-a distrus.

Efectele cutremurului ar putea duce la stagnarea economiei nipone sau chiar la scăderea acesteia în următoarele două trimestre, însă eforturile de reconstrucție vor oferi sprijin creșterii activității în ultimele luni ale anului. Distrugerile provocate sunt atât de uriașe încât economiștii și guvernul nipon nu au reușit să evalueze efectele acestora asupra economiei. „Dezastrele naturale au efecte negative imediate asupra creșterii, însă tind să fie pozitive pe termen mediu. Pentru actualul trimestru există riscul unui avans foarte slab sau chiar al unei scăderi economice“, a afirmat Glenn Maguire, analist la Société Générale.

Banca centrală a Japoniei a inundat piața monetară cu lichidități în valoare de 183 de miliarde de dolari, ceea ce a făcut ca yenul să se deprecieze foarte puțin față de dolar, până la 82,03 yeni/dolar, față de 81,88 de yeni.

Centrala de la Fukushima rămâne un pericol

Situația de la centrala nucleară Fukushima rămâne critică, după ce a avut loc o nouă explozie, dar care nu a afectat reactorul nuclear al unității cu numărul 3. Situația nu se va repeta și la reactorul 2, care se confruntă cu același gen de probleme, dă asigurări guvernul. Yukio Edano apreciază că la Reactorul 2 nu va avea loc nicio explozie de amploare datorată acumulării de hidrogen, cum s-a întâmplat la reactoarele 1 și 3. Chiar dacă operatorul va proceda la depresurizări la reactorul 2, hidrogenul generat se va scurge controlat, reducându-se riscul unei explozii de amploare. Reactorul 2 se confruntă cu avarii similare celor produse la celelalte reactoare. Stația de pompare care permite răcirea barelor de combustibil nu mai funcționează, iar nivelul apei a scăzut în reactor. Pentru a stopa fenomenul topirii miezului nuclear, compania injectează direct apă de mare în reactor, pentru răcirea barelor de combustibil.

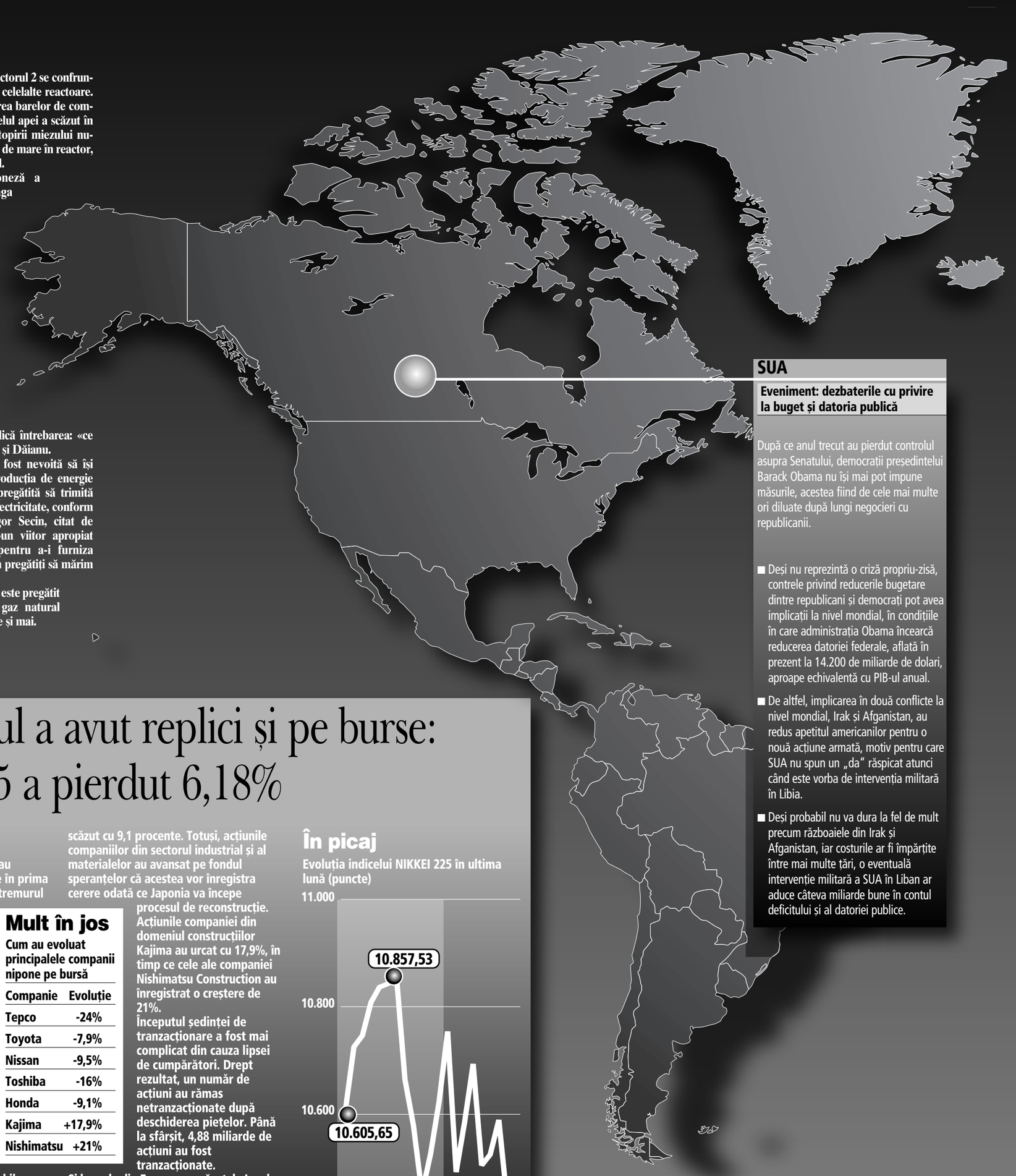
Situația de la centrala japoneză a determinat autoritățile din întreaga lume să verifice securitatea reactoarelor nucleare.

„Când o țară ca Japonia, cu criterii de siguranță foarte înalte, nu poate evita astfel de probleme la centralele sale nucleare, după un cutremur și un tsunami de o asemenea amploare, atunci nici noi în Europa și în Germania, unde avem criterii de securitate la fel de stricte, nu ne putem permite să sărim peste o analiză serioasă a acestei teme“, a declarat cancelarul german Angela Merkel.

„Acum toată atenția este orientată asupra Japoniei deoarece marile puteri ale lumii ridică întrebarea: «ce facem cu energia nucleară?»“, spune și Dăianu.

Pentru a ajuta Japonia, care a fost nevoită să își oprească o parte importantă din producția de energie electrică, Rusia a anunțat că este pregătită să trimită aproximativ 6.000 de megawați de electricitate, conform declarațiilor vicepremierului rus Igor Secin, citat de AFP. „Am putea să dirijăm într-un viitor apropiat aproximativ 6.000 de megawați pentru a-i furniza Japoniei“, a declarat Secin. „Suntem pregătiți să mărim livrările de cărbune“, a adăugat el.

El a subliniat că grupul Gazprom este pregătit să furnizeze 200.000 de tone de gaz natural lichefiat arhipelagului nipon în aprilie și mai.

SUA

Eveniment: dezbaterile cu privire la buget și datoria publică

După ce anul trecut au pierdut controlul asupra Senatului, democrații președintelui Barack Obama nu își mai pot impune măsurile, acestea fiind de cele mai multe ori diluate după lungi negocieri cu republicanii.

- Deși nu reprezintă o criză propriu-zisă, contrele privind reducerile bugetare dintre republicani și democrați pot avea implicații la nivel mondial, în condițiile în care administrația Obama încearcă reducerea datoriei federale, aflată în prezent la 14.200 de miliarde de dolari, aproape echivalentă cu PIB-ul anual.
- De altfel, implicarea în două conflicte la nivel mondial, Irak și Afganistan, au redus apetitul americanilor pentru o nouă acțiune armată, motiv pentru care SUA nu spun un „da“ răspicat atunci când este vorba de intervenția militară în Libia.
- Deși probabil nu va dura la fel de mult precum războaiele din Irak și Afganistan, iar costurile ar fi împărțite între mai multe țări, o eventuală intervenție militară a SUA în Liban ar aduce câteva miliarde bune în contul deficitului și al datoriei publice.

Cutremurul a avut replici și pe burse: Nikkei 225 a pierdut 6,18%

CĂTĂLINA APOSTOIU

Acțiunile companiilor japoneze au înregistrat scăderi semnificative în prima zi de tranzacționare de după cutremurul devastator și tsunamiul care au lovit coasta de nord-est a Japoniei, scrie BBC News.
Indicele Nikkei 225 al Bursei de la Tokio a încheiat ședința de tranzacționare cu o scădere de 6,18%, până la 9.620,14 puncte. Faptul că producția a fost suspendată de către unele dintre cele mai cunoscute companii japoneze a dus la o scădere abruptă a acțiunilor unor companii precum Sony sau Toyota.
Producătorul de automobile Nissan a consemnat o scădere a acțiunilor de 9,5% după ce și-a închis toate fabricile, în timp ce acțiunile Toshiba, care fabrică cipuri și reactoare nucleare, au pierdut 16%. Hitachi, rivala Toshiba, a înregistrat o scădere similară, în timp ce acțiunile Tokyo Electric Power Company (TEPCO), care deține centrala de la Fukushima unde au avut loc explozii la două reactoare nucleare, au pierdut 24% din valoare.
Acțiunile Honda, al treilea mare producător de automobile al Japoniei, au scăzut cu 9,1 procente. Totuși, acțiunile companiilor din sectorul industrial și al materialelor au avansat pe fondul speranțelor că acestea vor înregistra cerere odată ce Japonia va începe procesul de reconstrucție.
Acțiunile companiei din domeniul construcțiilor Kajima au urcat cu 17,9%, în timp ce cele ale companiei Nishimatsu Construction au înregistrat o creștere de 21%.
Începutul ședinței de tranzacționare a fost mai complicat din cauza lipsei de cumpărători. Drept rezultat, un număr de acțiuni au rămas netranzacționate după deschiderea piețelor. Până la sfârșit, 4,88 miliarde de acțiuni au fost tranzacționate.
Și bursele din Europa au scăzut, la Londra FTSE 100 pierduse până la jumătatea ședinței de tranzacționare 0,32%, CAC 40 (Paris) scăzuse cu 0,57%, în timp ce DAX (Frankfurt) se depreciase cu 1,18%.
Și prețul petrolului a înregistrat scăderi importante, la New York țițeiul fiind tranzacționat la un preț de 98,47$, iar cotația petrolului Brent ajungând la Londra la 111,16 dolari, cu 2,4% mai puțin decât vineri.

Mult în jos

Cum au evoluat principalele companii nipone pe bursă

Companie	Evoluție
Tepco	-24%
Toyota	-7,9%
Nissan	-9,5%
Toshiba	-16%
Honda	-9,1%
Kajima	+17,9%
Nishimatsu	+21%

În picaj

Evoluția indicelui NIKKEI 225 în ultima lună (puncte)

Japonia s-a refăcut miraculos după cutremurul din '95

ANDREEA LIVĂDARIU

Japonia a demonstrat în trecut că poate ieși mai puternică din dezastrele naturale care o lovesc, cel mai recent exemplu fiind reconstrucția în timp record a regiunii Kobe după cutremurul din 1995.
În ianuarie 1995 un cutremur cu o magnitudine de 7,3 grade pe scara Richter a lovit orașul Kobe, lăsând în urmă 6.400 de morți și ridicând costurile de reconstrucție la un total de 102,5 miliarde de dolari, adică 2,5% din PIB-ul Japoniei, scrie agenția de știri Thomson Reuters.
Cutremurul din Kobe – atunci un important centru de business și unul dintre cele mai mari porturi ale țării – era considerat până vineri cel mai costisitor dezastru natural din lume.
„Majoritatea analiștilor au estimat în urma dezastrului din 1995 că Japoniei îi va lua zece ani să reconstruiască orașul Kobe și să pună economia zonei pe picioare“, scriau economiștii Universității Purdue în anul 2000. „În realitate, în mai puțin de 15 luni, producția din orașul Kobe funcționa la o capacitate de 98% din cea de dinainte de cutremur“, scrie The Wall Street Journal.
Deși nu a recuperat statutul de principal centru economic al Japoniei, orașul Kobe s-a refăcut într-un timp record: după 18 luni toate magazinele din oraș erau redeschise, infrastructura orașului, grav avariată, a fost refăcută în 21 de luni, iar reconstrucția portului a avut loc în 26 de luni. Comparativ, Haiti, regiune devastată de cutremurul de anul trecut, se reface cu mare întârziere.
Într-adevăr, ceea ce diferențiază situația de acum de cea din 1995 este valul tsunami care a urmat imediat după cutremur și care a înecat coasta de sud-est a Japoniei. Însă și în anul 1995, indicele Nikkei a scăzut cu 0,5% în ziua dezastrului, menținându-se apoi pe scădere întreg trimestrul întâi, capitalizarea bursei scăzând în această perioadă cu 16%. Însă până la sfârșitul anului 1995, bursa și-a recuperat toate pierderile cauzate de efectele dezastrului natural.
Producția industrială a scăzut în ianuarie 1995 cu 2,6%, însă în următoarele trei luni a crescut cu 2,2%, 0,8%, respectiv 1,3%.
Reconstruirea regiunii afectate de cutremur s-a reflectat în PIB, care a crescut în primul trimestru al anului 1995 (în care a avut loc cutremurul) cu 3,4%, pentru ca în anul 1995 să crească cu o valoare de 1,9% și în 1996 cu 2,6%.

Redresare model

- După 15 luni capacitatea de producție a orașului Kobe reprezenta 98% din valoarea de dinainte de cutremur.
- După 18 luni toate magazinele din oraș se redeschiseseră.
- După 21 de luni infrastructura era reconstruită.
- După 26 de luni reconstrucția portului a fost finalizată.

FOTO: AFP/Mediafax Foto